

WANNEER IS ER IN DE ONTWIKKELING VAN DE MENSELIJKE VRUCHT SPRAKE VAN EEN INDIVIDU?*)

DOOR

A. C. DROGENDIJK

Een van de vragen, die in de bepaling van het standpunt ten aanzien van het vraagstuk van de abortus arte provocatus een rol speelt, is deze: op welk tijdstip in de ontwikkeling van de menselijke vrucht kan en mag van een individu worden gesproken.

De vraag wanneer men van menselijk leven van een individu kan spreken, is geen nieuwe vraag. Was men ten tijde van het ontstaan der christelijke kerk van mening dat reeds bij de conceptie van een individu gesproken kan worden, later is men hieraan gaan twijfelen. Zo sprak de *Cathechismus Romanus* zich in 1566 uit ten gunste van de opvatting dat de „bezieling” van de vrucht pas in een later stadium kan plaats vinden en wel nadat eerst de nodige lichamelijke ontwikkeling is voltooid. Had Paus Sixtus V in 1588 desondanks weer elke abortus provocatus strafbaar gesteld, Paus Gregorius XIV herriep dit in 1591 en besliste dat de strafwet alleen gold voor een abortus provocatus na de „bezieling”, dat is na ongeveer 3 maanden.

Ook heden ten dage bestaat er ten aanzien van dit punt een diversiteit van meningen. Het meest gangbaar is nog altijd de opvatting dat het individu een aanvang neemt met het tijdstip van de conceptie. Zodra ovulum en spermatozoön zijn versmolten, de bevruchting tot stand is gekomen, hebben wij te doen met een menselijk individu, ook al is de weg die dit individu moet afleggen om tot een volwassen individu uit te groeien een zeer lange (ca 16-18 jaren). Bij deze opvatting speelt derhalve de dimensie tijd bij het bepalen van het begrip individu geen rol. Direct bij de conceptie is van een individu sprake, omdat het bevruchte ei de potentie in zich draagt tot een volwassen individu uit te groeien. Of anders gezegd: in het kind in aanleg leeft reeds de volwassene, want vanaf het moment van de conceptie ligt het chromosomenpatroon vast.

* Naar een voordracht gehouden te Amsterdam op 26 april 1968 tijdens de jaarlijkse conferentie van de Christelijke Vereniging van Natuur- en Geneeskundigen in Nederland.